

Nr 104.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av ett till Väddö kanal hörande område m. m.; given Stockholms slott den 12 februari 1937.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Albert Forslund.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 12 februari 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Departementschefen, statsrådet Forslund anför:

I skrivelse den 16 januari 1937 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hemställt, bland annat, att ett till Väddö kanal i Väddö socken hörande markområde må försäljas.

Till en början må här erinras om att Kungl. Maj:t genom beslut den 16 mars 1842, den 30 augusti 1901 och den 31 december 1917 uppdragit åt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att omhänderhava tillsynen, vården och under-

Bihang till riksdagens protokoll 1937. 1 saml. Nr 104—105.

408 37

hållet av Väddö kanal samt därvid tillika föreskrivit, att för ändamålet skulle anställas en kanalinspektor, en bro- och kanalvakt samt en färjvakt.

Med anledning härav hava intill den 30 juni 1936 för angivna ändamål vid kanalen varit anställda en kanalinspektor mot åtnjutande av dels fri bostad i den jämlikt den 30 augusti 1901 meddelade föreskrifter uppförda s. k. kanalvillan, dels ock årligt arvode av 900 kronor samt provision med tio procent av influtna årliga uppbörden vid kanalen, vilken provision för något år dock icke finge överstiga 900 kronor, ävensom en bro- och kanalvakt samt en färjvakt, vardera mot åtnjutande av dels fri bostad i till kanalen hörande byggnader, dels ock årligt arvode av 900 kronor jämte vissa ålderstillägg och dyrtidstillägg. Härutöver hava förenämnda befattningshavare åtnjutit rättighet till höslätter och odling å kanalbankarna efter de bestämmelser, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen utfärdad.

I sin berörda skrivelse har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* anfört följande:

Natten till den 30 juni 1936 nedbrann kanalvillan, varvid kanalinspektoren, f. d. överstelöjtnanten H. Olson, innebrändes.

Kanalvillan jämte övriga staten tillhöriga byggnader ävensom inventarier voro sedan år 1929 brandförsäkrade för statens räkning. Till följd härav har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen från vederbörande försäkringsanstalt utbekommit brandskadeersättning med 27,600 kronor för kanalvillan och 695 kronor för förstörda kontorsinventarier, vilka belopp, tillhoppa 28,295 kronor, tillgodoförts Väddö kanals drifts- och underhållskonto.

Vid sin död hade Olson att till styrelsen redovisa ett saldo styrelsen tillgodo av 3,202 kronor 50 öre, utgörande kanalavgifter och andra för kanalen avsedda medel. Detta belopp, som styrelsen bevakat i Olsons numera till konkurs avträdde dödsbo, kommer att, i den mån det icke blir ersatt, avföras såsom utgift å kanalens underhålls- och driftskonto.

Det till kanalen hörande område, varå kanalvillan jämte vissa andra statens byggnader uppförts, betecknas å skrivelsen bifogad, vid arealmätning år 1936 av distriktslantmätaren O. Dahm upprättad karta »Inspektorstomten 1¹» samt »ett område beläget å Väddö kanals område». Den sammanlagda arealen utgör enligt kartan 45 ar. Å området äro belägna dels den numera mycket brandskadade kanalvillan och dels till densamma hörande källarbyggnad samt byggnad innehållande tvättstuga, vedbod m. m.

Kungl. Maj:t och kronan har lagfart å lägenheten Inspektorstomten 1¹. Lägenheten besväras av ett antal äldre nyttjanderättsinteckningar. Huruvida Kungl. Maj:t och kronan erhållit lagfart å den övriga delen av ifrågavarande område, vilken lärer hava förvärvats av staten under första hälften av 1800-talet, har styrelsen ej kunnat utröna. Då ifrågavarande delområde icke synes utgöra egen fastighet, torde detsamma, enligt vad styrelsen inhämtat, besväras av åtskilliga inteckningar.

Enligt uppgift från vederbörande häradsskrivarkontor lärer det fastigheten senast åsatta taxeringsvärdet uppgå till 25,000 kronor. Sedan villan numera är förstörd, har värdet helt naturligt starkt reducerats; det må här erinras om att brandskadeersättningen för villan uppgick till 27,600 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anför härefter, att trafiken å kanalen numera icke vore av den omfattning, att kanalens skötsel påfordrade en så pass stor personal som kanalinspektor och två vakter. Kanalen kunde mycket

väl skötas direkt av styrelsen med biträde av de två nu anställda vakterna, vilka i så fall jämväl finge ombesörja uppbörden av kanalavgifter och redovisa uppbörden till styrelsen. Detta torde böra medföra någon höjning av vakternas arvoden; det syntes lämpligt, att styrelsen bemyndigades att, i likhet med vad som gällde beträffande statens fiskehamnar, där även uppbörd förekomme, bestämma kanalvakternas löneförmåner. Med en dylik organisation torde befattningen som kanalinspektör kunna indragas. Med hänsyn härtill och då ifrågavarande område om 45 ar icke i övrigt erfordrades för kanalens skötsel, syntes det styrelsen vara lämpligast att området med därå uppförda byggnader försåldes i nu befintligt skick. Härför talade enligt styrelsen även den omständigheten, att kanalvillan endast delvis nedbrunnit, varför kostnaden för rivning av densamma torde bliva relativt avsevärd. Styrelsen anför vidare:

Styrelsen har i anledning av vad sålunda anförts vidtagit vissa förberedande åtgärder för områdets försäljning. Styrelsen har sålunda hos överlantmätaren i länet hemställt om vidtagande av erforderliga åtgärder för områdets utläggande till egen fastighet, och styrelsen ämnar att därefter i den mån så erfordras söka lagfart och utverka dödande av inteckningar. Ifrågavarande åtgärder, vilka beräknas bliva mycket omfattande, torde komma att taga relativt lång tid samt kräva vissa kostnader.

Styrelsen har vidare från tre olika i orten bosatta personer fått mottaga anbud på området med befintliga byggnader och byggnadsrester. Anbudet uppgå till respektive 3,000, 4,000 och 6,000 kronor.

Frågan om områdets försäljning läser böra underställas riksdagens prövning. Såvitt styrelsen nu kan bedöma, torde ärendet med hänsyn till vad i det föregående anförts icke hinna att bringas i det skick, att de definitiva försäljningsvillkoren kunna föreläggas riksdagen. På grund härav och då det synes angeläget att snarast möjligt få den brandskadade villan riven och området försatt i värdigt skick vill styrelsen för sin del föreslå, att Kungl. Maj:t utverkar riksdagens medgivande att till den högstbjudande få försälja området på de närmare villkor, som kunna finnas erforderliga och lämpliga.

Den för kanalvillan erhållna brandskadeersättningen, 27,600 kronor, anser styrelsen böra användas för kanalens behov, särskilt för till kanalen hörande byggnader, vilka, enligt vad styrelsen meddelar, till stor del äro i det skick, att de tarva genomgripande reparationer. Brandskadeersättningen för förstörda kontorsinventarier anser styrelsen böra få användas för inköp av nya sådana inventarier.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte *dels* förordna, att kanalinspektorstjänsten vid Väddö kanal skall indragas samt att kanalen hädanefter skall förvaltas i överensstämmelse med här förut angivna riktlinjer med befogenhet för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att fastställa löneförmåner för den för närmaste tillsynen över kanalen erforderliga personalen, *dels* utverka riksdagens medgivande till försäljning till den högstbjudande av ifrågavarande, till kanalen hörande område om 45 ar med därtill hörande byggnader i nu befintligt skick, *dels ock* medgiva, att omförmälda belopp, 27,600 kronor, må av styrelsen disponeras på sätt i det föregående angivits.

I utlåtande den 29 januari 1937 har *riksräkenskapsverket* anført, att väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förevarande framställning icke givit riksräkenskapsverket anledning till erinran.

I detta sammanhang torde jag jämväl få anmäla en av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i skrivelse den 16 januari 1937 gjord framställning om försäljning till Malmö stad av vissa till kronans fastighet $\frac{1}{24}$ mantal litt. Db Bulltofta nr 6 hörande andelar i väg- och dikesmark. Härom har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* anført:

Den 18 november och den 4 december 1933 träffades mellan luftfartsmyndigheten å Kungl. Maj:ts och kronans vägnar, å ena, samt Malmö stads drätselkammarens tredje avdelning å stadens vägnar, å andra sidan, en överenskommelse för reglerande av vissa spörsmål rörande frågan om utvidgning av Bulltofta flygplats (jämför proposition nr 132 år 1933).

Enligt överenskommelsen har staden, bland annat, förbundit sig att, i enlighet med därtill erhållet tillstånd, genom expropriation förvärva vissa i överenskommelsen särskilt angivna delar om tillhopa 4,385 kvadratmeter av väg och öppna diken inom flygplatsen, utgörande gemensamt undantag för vissa fastigheter, i den mån berörda väg och diken tillhöra annan än kronan och staden, samt att efter expropriationsförfarandets avslutande till kronan med full äganderätt överlåta all kronan icke tillkommande del i nämnda väg- och dikesmark att av kronan tillträdas den dag, förberörda expropriationsåtgärder genom stadens nedsättande av expropriationsersättningar vinna sin avslutning.

Med skrivelse den 3 juli 1936 har drätselkammarens tredje avdelning till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen överlämnat en den 6 april 1936 dagtecknad överlåtelsehandling, enligt vilken till kronan med full äganderätt överlåtes samtliga andelar i förenämnda väg- och dikesmark i den mån andelarna icke redan tillhöra kronan. Andelarna överlåtas fria från inteckningar att av kronan genast tillträdas.

I sin nämnda skrivelse den 3 juli 1936 framhåller drätselkammaren, att här omförmälda väg och diken fortsätta utanför flygfältets område inom mark, som tillhör staden, samt att kronan såsom ägare till $\frac{1}{24}$ mantal litt. Db Bulltofta nr 6, ingående i flygfältet, har vissa andelar i vägen och dikena ävensom i viss annan väg. För staden föreligger intresse av att förvärva äganderätten till dessa andelar, belägna som de äro inom staden tillhörig mark. Andelarna torde däremot icke vara av något behov för kronan. Drätselkammaren är villig att hos stadsfullmäktige tillstyrka förvärv av ifrågavarande väg- och dikesmark till ett pris av 50 öre per kvadratmeter eller samma pris som staden, vilken icke begagnat sig av den medgivna expropriationsrätten, betalat för de andelar, som staden överlätit på kronan, och vilket värde jämväl åsatts angränsande del av vägarna vid en år 1927 företagen expropriation.

Enligt vad väg- och vattenbyggnadsstyrelsen upplyser har andre stadsingenjören i Malmö upprättat en den 17 maj 1934 dagtecknad »P. M. angående gemensamma undantag inom Bulltofta» enligt vilken kronans ifrågavarande andelar kunna uppskattas till 168 kvadratmeter.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen meddelar, att andelarna icke äro behöfliga för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i dess egenskap av luftfartsmyndighet och ej heller torde erfordras för något annat statligt ändamål. Då dessa icke torde kunna nyttiggöras på annat sätt än genom försäljning till

staden, ville styrelsen tillstyrka, att andelarna, sedan desamma vederbörligen utbrutits och avstyckats, överlätes på Malmö stad på av drätselkammaren föreslagna villkor, mot vilka intet syntes vara att erinra.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hemställer, att Kungl. Maj:t måtte medgiva, att ifrågavarande andelar i väg- och dikesmark måtte försäljas till Malmö stad för ett pris av 50 öre per kvadratmeter.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår har den närmaste tillsynen av Väddö kanal sedan länge omhänderhafts av en kanalinspektör, åt vilken såsom del av hans löneförmåner varit upplåten en vid kanalen belägen villa. Med anledning av att villan under år 1936 förstördes av eld, därvid kanalinspektören omkom, och då med hänsyn till den under senare år inträdda minskningen i kanaltrafiken nämnda tjänst ej längre synes behöfelig, har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagit, att kanalinspektörstjänsten indrages och att förvaltningen av kanalen direkt omhänderhaves av styrelsen med biträde av de två nu anställda kanalvakterna. Häremot har jag icke funnit anledning till erinran. Beträffande de till nämnda vakter utgående arvodena, vilka vid den ändrade förvaltningsformen möjligen böra undergå någon jämkning uppåt, torde det få ankomma på väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att meddela bestämmelser. I fråga om nu berörda förhållanden torde Kungl. Maj:t framdeles vilja meddela beslut.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat blir det av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen till försäljning föreslagna området, varå förenämnda villa varit belägen, icke längre erforderligt för sitt ursprungliga ändamål. Då det ej heller, så vitt kan bedömas, är behöfligt för något annat statligt ändamål, torde riksdagens medgivande till försäljning av området böra utverkas. Det torde på vanligt sätt få ankomma på Kungl. Maj:t att pröva föreliggande köpeanbud å området samt fastställa de villkor, under vilka försäljningen må äga rum.

Med hänsyn till, bland annat, att de till kanalen hörande byggnaderna äro i sådant skick, att de erfordra genomgripande reparationer, har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hemställt, att den för den förstörda kanalvillan erhållna brandskadeersättningen, 27,600 kronor, måtte få disponeras för kanalens behov. Häremot har jag icke något att erinra. Frågan synes emellertid vara av beskaffenhet att böra underställas riksdagens prövning. Därest riksdagen bifaller förslaget, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att, efter förslag av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, besluta rörande den närmare dispositionen av berörda belopp.

Vad härefter angår den föreslagna försäljningen till Malmö stad av kronan tillhöriga andelar i viss väg- och dikesmark vid Bulltofta torde icke något vara att erinra mot bifall till förslaget. Jag vill därför tillstyrka, att riksdagens medgivande till försäljningen inhämtas. Det torde även i detta fall få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa de villkor, under vilka försäljningen må äga rum.

Köpeskilling, som inflyter vid ifrågavarande försäljningar, synes böra tillföras inkomsttiteln »Övriga diverse medel».

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

dels att förenämnda kanalområde och andelar i väg- och dikesmark må försäljas under villkor, som av Kungl. Maj:t fastställas,

dels ock att den till 27,600 kronor uppgående brandskadeersättningen för den i det föregående omnämnda kanalvillan må efter beslut av Kungl. Maj:t disponeras för erforderliga arbeten vid Vaddö kanal.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Nils Hellenius.
